

Lineær regresjon

Torstein Fjeldstad

Institutt for matematiske fag, NTNU

12.11.2018

I dag

- Repetisjon
- Motiverande eksemepel
- Eigenskapar til estimatorane (lineær regresjon)

Repetisjon

Enkel lineær regresjon

Situasjon: har observert par $(x_1, y_1), (x_2, y_2), \dots, (x_n, y_n)$.

- $x_1, x_2, \dots, x_n$ er kjende tal
- $y_1, y_2, \dots, y_n$ er realisasjoner frå uavhengige stokastiske variablar $Y_1, Y_2, \dots, Y_n$ med

$$Y_i | x_i \sim n(y_i; \alpha + \beta x_i, \sigma)$$

Enkel lineær regresjon

Situasjon: har observert par $(x_1, y_1), (x_2, y_2), \dots, (x_n, y_n)$.

- $x_1, x_2, \dots, x_n$ er kjende tal
- $y_1, y_2, \dots, y_n$ er realisasjoner frå uavhengige stokastiske variablar $Y_1, Y_2, \dots, Y_n$ med

$$Y_i|x_i \sim n(y_i; \alpha + \beta x_i, \sigma)$$

Merk:

$$E(Y_i|x_i) = \alpha + \beta x_i = \mu_i$$

$$\text{Var}(Y_i|x_i) = \sigma^2$$

Enkel lineær regresjon

Situasjon: har observert par $(x_1, y_1), (x_2, y_2), \dots, (x_n, y_n)$.

- $x_1, x_2, \dots, x_n$ er kjende tal
- $y_1, y_2, \dots, y_n$ er realisasjoner frå uavhengige stokastiske variablar $Y_1, Y_2, \dots, Y_n$ med

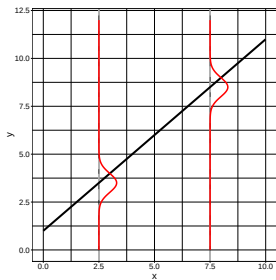
$$Y_i|x_i \sim n(y_i; \alpha + \beta x_i, \sigma)$$

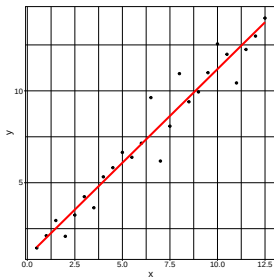
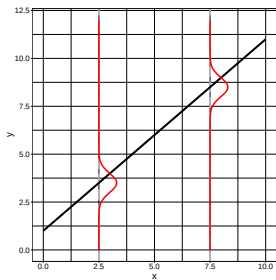
Merk:

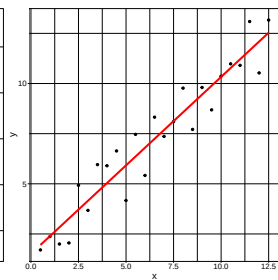
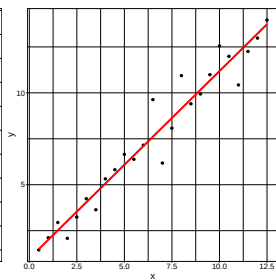
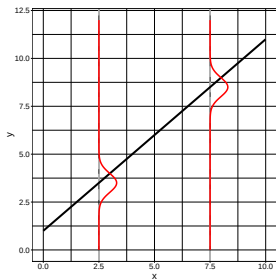
$$E(Y_i|x_i) = \alpha + \beta x_i = \mu_i$$

$$\text{Var}(Y_i|x_i) = \sigma^2$$

Mål: estimere α, β og σ^2

SME enkel lineær regresjon I

Maksimer log-rimelighetsfunksjon

$$l(\alpha, \beta, \sigma^2) = -\frac{n}{2} \ln(2\pi) - \frac{n}{2} \ln(\sigma^2) - \frac{1}{2\sigma^2} \sum_{i=1}^n (y_i - \alpha - \beta x_i)^2$$

SME enkel lineær regresjon II

Definer:

$$S_{xx} = \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2$$

$$S_{xy} = \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})(y_i - \bar{y}) = \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})y_i$$

$$S_{yy} = \sum_{i=1}^n (y_i - \bar{y})^2$$

SME

$$\hat{\beta} = \frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x}) Y_i}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}, \quad \hat{\alpha} = \bar{Y} - \hat{\beta} \bar{x} \quad \hat{\sigma}^2 = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^n (Y_i - \hat{\alpha} - \hat{\beta} x_i)^2$$

Eksempel (eksamen desember 2012)

Eksempel

Vinnertid på 800 m løping for menn i OL (siden 1912).

- Y_i er vinnertid i OL nummer i
- x_i er årstal for OL nummer i

for $i = 1, 2, \dots, 23$

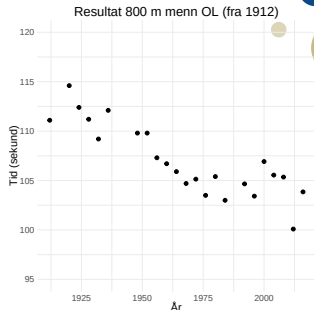
Eksempel

Vinnertid på 800 m løping for menn i OL (siden 1912).

— Y_i er vinnertid i OL nummer i

— x_i er årstal for OL nummer i

for $i = 1, 2, \dots, 23$

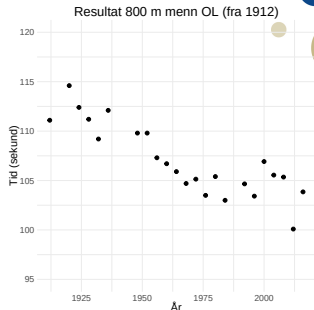
Eksempel

Vinnertid på 800 m løping for menn i OL (siden 1912).

— Y_i er vinnertid i OL nummer i

— x_i er årstal for OL nummer i

for $i = 1, 2, \dots, 23$

Anta følgende lineære samanheng

$$Y_i = \alpha + \beta x_i + \varepsilon_i$$

der $\varepsilon_i \sim n(\varepsilon; 0, \sigma)$ og uavhengige.

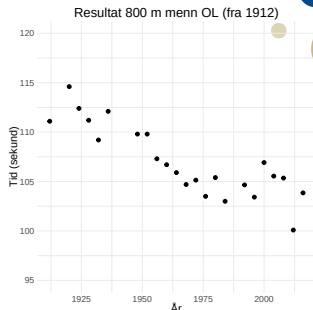
Eksempel

Vinnertid på 800 m løping for menn i OL (siden 1912).

— Y_i er vinnertid i OL nummer i

— x_i er årstal for OL nummer i

for $i = 1, 2, \dots, 23$

Anta følgjande lineære samanheng

$$Y_i = \alpha + \beta x_i + \varepsilon_i$$

der $\varepsilon_i \sim n(\varepsilon; 0, \sigma)$ og uavhengige.

Utlei eit $(1 - \alpha) \cdot 100$ % konfidensintervall for β

Kva er fordelinga til $\hat{\beta}$?

Egenskaper til estimatorane

$$\hat{\beta} \sim n \left(z; \beta, \sqrt{\frac{\sigma^2}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}} \right)$$

Egenskaper til estimatorane

$$\hat{\beta} \sim n \left(z; \beta, \sqrt{\frac{\sigma^2}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}} \right)$$

$$\hat{\alpha} \sim n \left(z; \alpha, \sqrt{\frac{\sigma^2 \sum_{i=1}^n x_i^2}{n \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}} \right)$$

Egenskaper til estimatorane

$$\hat{\beta} \sim n \left(z; \beta, \sqrt{\frac{\sigma^2}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}} \right)$$
$$\hat{\alpha} \sim n \left(z; \alpha, \sqrt{\frac{\sigma^2 \sum_{i=1}^n x_i^2}{n \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}} \right)$$

Merk

$$E(\hat{\sigma}^2) = \frac{n-2}{n} \sigma^2,$$

me nyttar derfor

$$S^2 = \frac{n}{n-2} \hat{\sigma}^2 = \frac{1}{n-2} \sum_{i=1}^n (Y_i - \hat{\alpha} - \hat{\beta} x_i)^2$$

Egenskaper til estimatorane

$$\hat{\beta} \sim n \left(z; \beta, \sqrt{\frac{\sigma^2}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}} \right)$$
$$\hat{\alpha} \sim n \left(z; \alpha, \sqrt{\frac{\sigma^2 \sum_{i=1}^n x_i^2}{n \sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}} \right)$$

Merk

$$E(\hat{\sigma}^2) = \frac{n-2}{n} \sigma^2,$$

me nyttar derfor

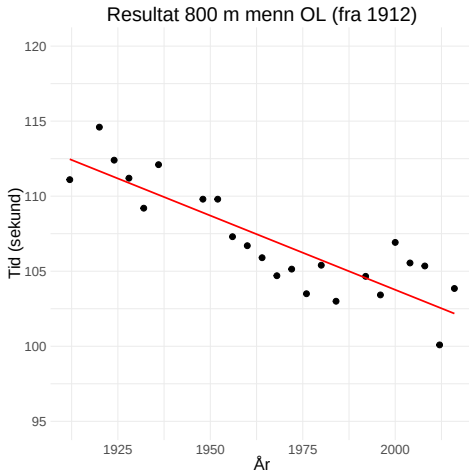
$$S^2 = \frac{n}{n-2} \hat{\sigma}^2 = \frac{1}{n-2} \sum_{i=1}^n (Y_i - \hat{\alpha} - \hat{\beta} x_i)^2$$
$$\frac{(n-2)S^2}{\sigma^2} \sim \chi_{n-2}^2$$

Konfidenzintervall β

$$\left[\hat{\beta} - t_{\alpha/2, n-2} \sqrt{\frac{S^2}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}}, \hat{\beta} + t_{\alpha/2, n-2} \sqrt{\frac{S^2}{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}} \right]$$

Resultat eksempel

Fredag

- Prediksjonsintervall
- Diskusjon av modellantakingar